

Discussiun publica davart la digitalisaziun per la Rumantschia

■ **La Pro Svizra Rumantscha (PSR) organisescha ils 22 da mars a las 19.15 a Cuira ina discussiun publica davart la digitalisaziun per la Rumantschia cun participaziun da Jon Domenic Parolini, president da la regenza dal chantun Grischun.** L'intent da questa discussiun è da chattar ina strategia communabla per il svilup da la digitalisaziun per il rumantsch. L'ultim temp pon ins observar diversas iniziativas singulas per sviluppar software ed auters projects digitals. Per ina cuminanza pitschna èsi però essenzial da coordinar questas acziuns singulas. Uschia pon ins duvrar tut las sinergias per in svilup che serva il meglier pussaivel a la lingua, a la cultura ed a tut las Rumantschas e tut ils Rumantschs. Tenor la Pro Svizra Rumantscha funcziuna quai il

meglier sche software vegn sviluppada cun la metoda dad open source.

Per quest motiv lantscha la Pro Svizra Rumantscha in «Clom per ina strategia digitala rumantscha» (cf. chascha). Quel clom ha l'intent da reunir tut las persunas che s'occupan da la digitalisaziun per il rumantsch cun ils acturs tradiziunals da la promoziun da linguas. Ensemen duai vegnir discutà tge projects che servan il meglier a la Rumantschia.

Suenter sia radunanza generala da quest onn organisescha la PSR perquai ina discussiun publica davart la «Digitalisaziun per la Rumantschia». Las suandantas tschintg persunas vegnan l'emprim a preschentar curt lur ideas e visiuns per la digitalisaziun per suenter discutir quellas ensemen e cun il public: *Jon Do-*

menic Parolini, schef dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient e president da la regenza dal chantun Grischun; *Conradin Klaiss*, manader da la partiziun «Furmaziun» da la Lia Rumantscha; *Seraina Derungs*, redactura NOUVO tar Radiotelevision Svizra Rumantscha; *Sascha Brawer*, linguist informaticher ch'ha realisà divers projects d'informatica a favur da linguas minoritaras e *Martin Cantieni*, suprastant da Pro Svizra Rumantscha ch'ha realisà divers projects digitals per il rumantsch

Mintgina e mintgin è cordialmain envidà venderdi, ils 22 da mars a las 19.15 en l'Hotel Stern, Reichsgasse 11, Cuira. Per motivs organisatorics essas vus supplitgads da s'annunziar cun in e-mail a psr@rumantsch.ch.

Uniun Pro Svizra Rumantscha

Cun il «Clom per ina strategia digitala rumantscha» vul la Pro Svizra Rumantscha reunir tut las persunas che s'occupan da la digitalisaziun per il rumantsch cun ils acturs tradiziunals da la promoziun da linguas.

MAD

Clom per ina strategia digitala rumantscha

La digitalisaziun è realitad en il nov tschientaner ed è arrivada er en Rumantschia: Cun la purschida dad RTR tar las medias rumantschas e cun il DRG-online perfin en in'ovra enciclopedica ch'ils blers associeschan cun cudeschs gross, per numnar be dus exempels. Sper divers vocabularis electronics e cuntegns rumantschs datti adina puspè novas iniziativas per software ed auters projects digitals rumantschs. La digitalisaziun tanghescha il rumantsch en tut las spartas: co che nus communitgain ed ans infurmain, co che nus documentain e vivain nossa lingua, co che nus svilupain cultura e societad.

Nus duvrain però ina strategia per il svilup da la Rumantschia digitala. Sco minoritad n'avain nus betg il privilegi da meds illimitads e persunas nundumbravlas che s'engaschan. Persuenter avain nus sco cuminanza ina dimensiun survesaivla che lubescha da collavurar ed uschia instradar ina digitalisaziun

che serva il meglier pussaivel a la lingua, la societad, la cultura ed a mintga Rumantscha e Rumantsch.

Tut ils partenaris duain surpigliar lur rolla en l'iniziativa per ina digitalisaziun rumantscha. La finamira d'ina collavuraziun è che la digitalisaziun restia ina schanza e na daventia betg in privel u ina cuntschadira nunfritgaivla. Acturs en il center èn il chantun e la confederaziun ch'han da surpigliar responsabladad per la digitalisaziun da tut las quatter linguas svizras. Plinavant èn las organisaziuns da lingua ed en spezial la Lia Rumantscha dumandadas da prender il timun per il rumantsch ed envers las autoritads e da sezzas contribuir cun propostas ed iniziativas per ch'il rumantsch na manchentia betg il svilup. Ma er organisaziuns (semi-)privatas sco RTR, la Banca Chantunala Grischuna, Swisscom u la Posta èn incaricadas da far lur contribuziun ad ina Svizra plurilingua digitala.

Per definir e coordinar la digitalisaziun rumantscha è ina strategia necessaria. Il dialog è l'entschatta per ina tala strategia. Perquai duain ils acturs centrals far part d'ina «iniziativa digitala rumantscha» che definescha ils proxims pass e prioritads. Part da questa strategia duai esser la collavuraziun cun autras linguas minoritaras ch'han sumegliantas sfidas e spetgas envers la digitalisaziun. Plinavant duain las fadias per in rumantsch digitalisà resultar en products, datas e software libra (open source).

La Pro Svizra Rumantscha porscha gugent maun da surpigliar ina rolla da coordinaziun en quest process che pretenda en spezial da chantun, confederaziun e Lia Rumantscha in engaschi ed ina vista strategica envers il futur. Ella è era pronta da porscher a tut las persunas che vulan contribuir a la digitalisaziun rumantscha cun projects e collavuraziun in da chasa sco uniun che s'orientescha vers il futur.